

# Elhuyar Euskara- Gaztelania Hiztegia

Office 2003, 2007, 2010 eta  
2013rako

2014ko urria



**EUSKO JAURLARITZA**



**GOBIERNO VASCO**

HEZKUNTZA, HIZKUNTZA POLITIKA  
ETA KULTURA SAILA  
Hizkuntza Politikarako Saiburuordetza

DEPARTAMENTO DE EDUCACIÓN,  
POLÍTICA LINGÜÍSTICA Y CULTURA  
Viceconsejería de Política Lingüística





# Elhuyar Euskara-Gaztelania Hiztegia (Office)

2.

1. Hasierakoak.....	3
2. Instalazioa.....	3
3. Erabilera.....	4
3.1 Hizkuntza aukeratzea.....	6
3.2 Lematizazioa.....	7
4. Desinstalazioa.....	8



# Elhuyar Euskara-Gaztelania Hiztegia (Office)

## 1. Hasierakoak

Eskuliburu honetan, Word testu-prozesadorean integratutako Elhuyar EU/ES Hiztegi elebiduna (Euskara-Gaztelania/Castellano-Vasco) kontsultatzeko modua azalduko dugu.

Tresna honek euskarazko edo gaztelaniazko hitz batek beste hizkuntzan (*euskara* → *gaztelania*, *gaztelania* → *euskara*) dituen itzulpenak edo ordainak eskaintzen dizkio erabiltzaileari.

*Windows 2000/XP/Vista/Windows 7/Windows 8* sistema eragilea instalatuta duten ordenagailuetan dabil tresna hau. Hiztegi-kontsulta *Microsoft Word 2003*, *Microsoft 2007*, *Microsoft Word 2010* edo *Microsoft Word 2013* aplikazioan integratzen da, Microsoft Word testu-prozesagailuaren *Erreferentzia* panelean hain zuzen, beste hizkuntzetako hiztegiak kontsulta daitezkeen modu berean.

## 2. Instalazioa

Elhuyar EU/ES Hiztegiaren plug-in-a testu-prozesadorean integratzeko, nahikoa da *ElhuyarEUESHiztegia.msi* fitxategian bi aldiz klik egitea eta, hortik aurrera, instalaziorako laguntzaileak ematen dituen argibideak jarraitzea.



# Elhuyar Euskara-Gaztelania Hiztegia (Office)

4.



## 1. irudia: Instalatzailearen lehen pantaila

### 3. Erabilera

Elhuyar EU/ES hiztegian kontsulta egiteko, *Erreferentzia* panelak pantailan ikusgai egon behar du. Panela aktibatzeko hiru modu daude:

1. Goiko menutik: *Tresnak* → *Hizkuntza* → *Itzuli...* aukeratuz (Office 2003) edo *Berrikusi* → *Itzuli* aukeratuz (Office 2007/2010/2013)
2. Hitzaren gainean eskuineko botoiari klik eginez eta *Itzuli* aukeratuz
3. Hitzaren gainean *ALT* + *klik* eginez (*ALT* botoia sakatuta mantendu behar da klik egiten den bitartean).



# Elhuyar Euskara-Gaztelania Hiztegia (Office)

5.

Panela ikusgai dugularik, nahikoa da paneleko lehenengo kutxan kontsultatu nahi dugun hitza idaztea, ondoren iturburu-hizkuntza (ikus 2. irudian *Hemendik* zerrenda) eta helburu-hizkuntza (ikus 2.irudian *Hona* zerrenda) aukeratzea eta azkenik botoi berdea sakatzea azpian ordainak ikusteko. Kontsultatu nahi dugun hitza euskarazkoa bada, *Hemendik* zerrendan *Euskara* eta *Hona* zerrendan *Gaztelania (Espainia - Modernoa)* aukeratu behar dira. Gaztelaniazkoa bada, aldiz, *Hemendik* zerrendan *Gaztelania (Espainia - Modernoa)* eta *Hona* zerrendan *Euskara*.

**Erreferentzia**

Bilatu hau (jatorrizko instalazioaren hizkuntzan):  
etxe

Erreferentzia-liburu guztiak

Atzera

**Itzulpena**

Itzuli hitz edo esaldi bat.

Hemendik: Euskara

Hona: Gaztelania (Espainia - Modernoa)

Bidali dokumentua itzultzeko Internet bidez enkriptatu gabeko HTML formatuan

[Itzulpen-aukerak...](#)

**Hiztegi elebiduna**

**etxe.**

iz. **1.** [*eraikina*] casa. *Zurezko etxea*: casa de madera. **2.** [*bizilekua*] casa, vivienda, hogar. *Etxean bazkaltzen dut*: como en casa. *Etxeke lanak*: labores del hogar. **3.** (hitz-elkarteetan bigarren osagai gisa) edificio, casa. *Kultura-etxea*: casa de cultura. *Zoro-etxea*: manicomio. **4.** familia; linaje, casa. *Etxe oneko alaba*: hija de buena familia. *Valoisko etxea*: la casa de Valois. **5.** [*enpresa*] casa comercial, empresa, firma. **6.** (hitz-elkarteetan bigarren osagai gisa) (Teknol.) soporte, estructura; porta-. *Golde-etxea*: el soporte del arado. *Barauts-etxea*: portabrocas. □ **etxe orratz.** rascacielos. □ **etxea gobernatu.** gobernar/llevar/dirigir la casa.

**etxeke.**

iz. **1.** (batez ere pl.) miembro de la familia, familiar; los de casa. **2.** criado, -a, sirviente, -a. *Etxeke mutilak lagundu zion*: le ayudó el criado (de la casa). □ **etxeke egin/bihurtu.** hacerse habitual/frecuente/familiar. *Guri hain etxeke bihurtu zaiguna*: lo que se nos ha hecho tan habitual.

**etxe kotu, etxeke(tu), etxe kotzen.**

*da/du ad.* **1.** familiarizar(se); naturalizar(se); habituar(se), acostumbrar(se). **† du ad.** **2.** [*animalia*] domesticar.

## 2. irudia: Kontsulta baten adibidea



# Elhuyar Euskara-Gaztelania Hiztegia (Office)

*Erreferentzia* panela aktibatzeko 2. eta 3. moduak erabiliz gero, ez da beharrezkoa lehenengo kutxan kontsultatu nahi den hitza idaztea, automatikoki kurtsorea dagoen hitza agertuko da kutxan.

Kontsultak gehiago azkartze aldera, testuaren hizkuntza ezarrita edukiz gero, ez da beharrezkoa iturburu-hizkuntza aukeratzea, automatikoki testuaren hizkuntza erabiliko baitu horretarako. Testuaren hizkuntza ezartzeko ikus **3.1. Hizkuntza aukeratzea** atala. Jatorrizko hizkuntzak hiztegi bat baino gehiago instalaturik izanez gero, helburu-hizkuntza ongi dagoen begiratu behar da.

Dokumentu bat idazten denean, askotan gertatzen da testuan idatzitako hitza flexionatua egotea (etxeko, amaren,...) eta zuzenean hiztegi-sarrera ez izatea. Hori dela eta, kontsulta egin aurretik lematizazio-prozesua aplikatzen zaio testuko hitzari eta bilaketak lemaren gainean burutuko dira (ikus **3.2 Lematizazioa** atala).

## 3.1 Hizkuntza aukeratzea

Dokumentu berri baten hizkuntza aukeratzeko, **Tresnak** menuko **Hizkuntza → Ezarri hizkuntza** (Office 2003) edo **Berrikusi → Hizkuntza** (Office 2007/2010/2013) aukeran *Euskara* edo *Gaztelania (Espainia - Modernoa)* — dagokiona — aukeratu behar dira.

Dagoeneko osatua dagoen testu baten edo hitz bakar baten gainean hizkuntza aukeratzeko, aurreko urrats berak egin behar ditugu, testu osoa edo delako hitza hautaturik dugula.



# Elhuyar Euskara-Gaztelania Hiztegia (Office)

## 3.2 Lematizazioa

Testuko hitz flexionatutik (*gizartea, gizartean, ...*) lema (*gizarte*) topatzeko prozesua da. Lematizazio-prozesua kontsulta egin aurretik aplikatzen da, testuan idatzitako hitzaren gainean edo zuzenean *Bilatu hau* kutxan idatzitako hitzaren gainean. Lema bakoitzeko, bilaketa bat egin behar da hiztegian. Adibidez, *etxeko* hitza kontsultatzen badugu, honek hiru lema bueltatuko dizkigu: *etxe, etxeko* eta *etxekotu*. Hirurak hiztegi-sarrerak direnez, hiru sarreren ordainak ikusiko ditugu Erreferentzia panelaren emaitzan (ikus 2. irudia).

The screenshot shows the 'Erreferentzia' application window. At the top, there is a search bar with the text 'Bilatu hau (jatorrizko instalazioaren hizkuntzan):' and the word 'casa' entered. Below the search bar, there is a dropdown menu for 'Erreferentzia-liburu guztiak'. The main content area is titled 'Itzulpena' and contains a search filter for 'Gaztelania (Españia - Modernoa)' and a target language of 'Euskara'. Below this, there is a section titled 'Hiztegi elebiduna' which lists the dictionary entries for 'casa' and 'casar'. The entries for 'casa' include: 1. [edificio] etxe, bizitexxe; etxepe, teilape. 2. [biso] etxebizitza, bizitza. 3. [inajè] etxe, leinu, dinastia. 4. [familia] etxe, familia, senitarte; etxeko. 5. (fig.) (Dep.) etxe. 6. (fig.) [empresa] etxe; (-)etxe (hitz-elkarteetan). Casa discográfica: diskoetxea. o casa consistorial. udaletxe, herriko etxe. || casa cural. apaizetxe, abade-etxe. || casa de baños. bainuetxe. || casa de campo. basetxe, landetxe. || casa de cultura. kultura-etxe. || casa de huéspedes. apopilo-etxe. || casa de juntas. batzar-etxe. || casa de socorro. (Med.) sorostetxe. || casa solariega/solar. oinetxe. || casa torre. dorretxe. The entries for 'casar' include: v.intr./v.pnl./v.tr. 1. ezkondu, esposatu. +v.intr./v.tr. 2. (fig.) [encajar] ezkondu, uztartu; ahokatu, mihiztatu. +v.intr. 3. (fig.) [corresponder] bat etorri. Casar con la realidad: errealitatearekin bat etorri.



# Elhuyar Euskara-Gaztelania Hiztegia (Office)

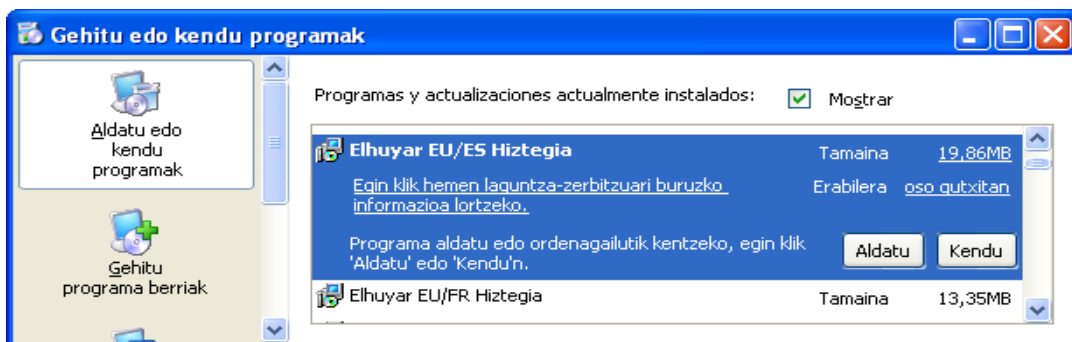
8.

Lematizazio-prozesua bereziki interesgarria da euskararen kasuan, baina gaztelaniaren kasuan ere aplikatzen da. Esaterako, *casa* hitza kontsultatuz gero *casa* eta *casar* lemak agertuko zaizkigu (ikus 3. irudia).

## 4. Desinstalazioa

Gure tresnaren funtzioak eta baliabideak Word testu-prozesadoretik kendu ahal izateko (menu-aukera berriak...), hauxe egin behar da:

- **Hasi** menutik **Ezarpenak** → **Kontrol-panela** hautatu
- **Gehitu/Kendu programak** aukera hautatu
- **Instalatu/Desinstalatu** fitxako zerrendan, egin klik bi aldiz “Elhuyar EU/ES Hiztegia” aukeran (ikus 4. irudia).



### 4. irudia. Programak gehitu edo kentzeko pantaila

Hori eginda, produktuak erabiltzen dituen hiztegi eta liburutegi guztiak gure sistematik ezabatu egingo dira.